

УТВЪРДИЛ:

Декан

Дата

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“

Факултет по славянска филология

Специалност: (код и наименование)

СЛС	1	1	0	1	0	5	2	1
-----	---	---	---	---	---	---	---	---

СЛАВЯНСКА ФИЛОЛОГИЯ

Магистърска програма: (код и наименование)

--	--	--	--	--	--	--	--	--

УЧЕБНА ПРОГРАМА

Д	3	3	5
---	---	---	---

Дисциплина:

История на чешката литература – II част

Преподавател: доц. д-р Добромир Григоров Григоров

Асистент: гл. ас. д-р Тиха Бончева

Учебна заетост	Форма	Хорариум
Аудиторна заетост	Лекции	45
	Семинарни упражнения	45
	Практически упражнения (хоспетиране)	
Обща аудиторна заетост		90
Извънаудиторна заетост	Реферат	
	Доклад/Презентация	
	Научно есе	
	Курсов учебен проект (курсова работа)	60
	Учебна екскурзия	

	Самостоятелна работа в библиотека или с ресурси	60
Обща извънаудиторна заетост		120
ОБЩА ЗАЕТОСТ		210
Кредити аудиторна заетост		3
Кредити извънаудиторна заетост		4
ОБЩО ЕКСТ		7

№	Формиране на оценката по дисциплината ¹	% от оценката
1.	Участие в тематични дискусии в часовете	20%
2.	Тестова проверка/колоквиум	20%
3.	Изпит (с представяне на курсова работа)	60%
Анотация на учебната дисциплина:		
<p>Курсът представя връзката между литературния живот и литературния процес в чешка среда за периода от началото на Възраждането (последното десетилетие на XVIII в. до 80-те години на XIX в.) Изложението се обръща към ключови литературни произведения във връзката им с основополагащи социокултурни и историографски събития от избрания период. Лекциите представят литературни индивидуалности и художествени сдружения, литературната периодика и историята на критическите отзиви от избрания период. Хронологическият критерий не е определящ за всяка отделна лекционна тема, тъй като проблематиката на т. нар. приемственост между литературно-историческите поколения е обусловена от междутекстовите връзки, съставляващи общата представа за литературния процес. Лекционният курс съчетава анализите на конкретни литературни произведения с литературно-историческата периодизация и конкретни историографски сюжети.</p> <p>В рамките на семинарните занятия се коментират емблематични творби, чиито интерпретации допълват набелязани по време на лекциите проблеми и тенденции.</p>		

Предварителни изисквания:
<p>Студентите следва да познават колективните културни митологеми, конструирани в културната история на чешките земи до началото на 19 в., както и общи за европейската култура литературни явления и артефакти, чийто отзвук се оказва значим за националната литературна ситуация в през чешкия възрожденски 19 век. На второ място, студентите следва да владеят чешки език на средно добро ниво, за да съумеят да се запознаят за първи път с художествени образци, които до днес остават непреведени на български език (преди всичко поетични произведения).</p>

¹ В зависимост от спецификата на учебната дисциплина и изискванията на преподавателя е възможно да се добавят необходимите форми, или да се премахнат ненужните.

Очаквани резултати:

Студентите следва да придобият нови познания върху литературния материал, включен в програмата, както и да затвърдят опита си в контекстуализирането на конкретни художествени текстове, като се съобразяват с разнородни исторически обстоятелства от социокултурен и литературни характер. Систематичната работа по усвояването на литературно-историческата конкретизация следва да бъде от полза на студентите при изучаването на българската възрожденска литература.

Учебно съдържание

Лекции

№	Тема (лекции):	Хорариум
1	Културата на чешкото национално Възраждане (периодизация). Функциите на родния език и историческата памет на нацията. Наследството на просвещенската културна традиция.	3 часа
2	Краледворският и Зеленохорският ръкописи. Авторството на текстовете, езиковите иновации и отношението към устната традиция.	3 часа
3	Езиковата доктрина на възрожденците. Знаковата стойност на правописа, лексикографията и нормативните граматика. Й. Добровски, Й. Юнгман	3 часа
4.	Литературно-историческа и художествена стойност. Алманахът на Антонин Ярослав Пухмайер	3 часа
5.	Поетика на романтическата балада. Карел Яромир Ербен	3 часа
6.	Утопията Славия. Ян Колар и Й. Шафарик. Поезия и идеология	3 часа
7.	Театралната сцена на чешкото Възраждане – нейните социални и литературни функции. Йозеф Каетан Тил	3 часа
8.	Литературните конкретизации на романтизма. Карел Хинек Маха. Карел Сабина. Романтическата трактовка на историята, наследството, предопределеността, социалното бреме. Как и защо се променя историята на четенето на чешкия литературен романтизъм	3 часа
9.	Божена Немцова. Жанрът на литературната идилия и календарно-обредният кръговрат на художественото време („Баба ми“). Фолклорната стилизация при моделирането на художествения свят	3 часа
10.	Творчеството на Ян Неруда: фигурите на литературния сюжет и техните атрибути, новият екстериор на пространството, поетичните инвенции на поантата. Смъртта и гробището като преодоляване на метафората за	3 часа

	света като градина	
11.	Каролина Светла. Контрастът между градското пространство и моралната идилия на село. Актуализацията на жанра на идилията	3 часа
12.	Литературният спор между алманаха „Рух“ и редакционната колегия на списание „Лумир“. Между традицията или модерното: спорът върху доминацията на самобитност или космополитизъм в националната литература	3 часа
13.	Ярослав Врхлицки. Естетизмът на поезията и култът към класиците. Европеизирането на националната литература – жанрово многообразие. Значението на преводната поезия	3 часа
14.	Алоис Ирасек: как литературната рефлексия на историята конструира националната идентичност. Възпитателната и образователната функция на романа	3 часа
15.	Дебатът върху националната история и колективната митология. Ярослав Гол, Т. Г. Масарик и др.	3 часа

Семинарни занятия

№	Тема:	Хорариум
1.	Специфики на възрожденския литературен контекст. Концепции за чешкото литературно развитие в литературните истории от периода. Йозеф Добровски, Йозеф Юнгман, Павел Йозеф Шафарик	3
2.	Идеята за славянската взаимност в творчеството на Ян Кола (<i>Slávy dcera; O literarnéj vzájemnosti...</i>) Трансформации на фолклорните модели във възрожденската литература. Отгласова поезия. Франтишек Ладислав Челаковски.	3
3	Субективно-рефлексивният вариант на Романтизма в поезията на Карел Хинек Маха. Лиро-епическата поема <i>Maï</i>	3
4.	Прозата на Карел Хинек Маха. Медитативност, цикличност и лиричност (<i>Obrazy ze života mého; Křivoklad; Rozbroj světů</i>)	3
5.	Национално-общностен модел на Романтизма при Йозеф Кайетан Тил. Повести и драматургия. <i>Dekret Kutnohorsý; Rozervanec; Fidlovačka aneb žádný hněv a žádná rvačka; Strakonický dudák</i>)	3
6.	Жанрът на баладата в лириката на Карел Яромир Ербен (<i>Kytice z pověsti národních</i>). Особености на Романтизма в произведенията на Карел Сабина (<i>Hrobník; Oživené hroby</i>)	3

7.	Революционно-романтически характер в поезията на Йозеф Вацлав Фрич (<i>Písně z bašty</i>) Творчеството на Карел Хавличек Боровски между репортажа и политическата сатира (<i>Epigramy; Obrazy z Rus</i>)	3
8.	Изживяване на романтическия модел и навлизане на реализма. Прозата на Божена Немцова и нейните картини (<i>Бабичка; Obrazy z okolí Domažlického; V zámku a podzámčích; Divá Bára</i>)	3
9.	Литература от втората половина на XIX век. Ян Неруда по стъпките на литературния реализъм. Поезия: <i>Hřbitovní kvítí; Písně kosmické; Balady a romance</i> ; Проза: <i>Малострански разкази Арабески</i>	3
10.	Литературният алманах „Май“. Творчеството на Витезслав Халек. Социалните теми и кризата в семейно-родовия свят (<i>Večerní písně; Muzikantská Liduška</i>)	3
11.	Топосът на селото и жанрът на тезовия роман в творчеството на Каролина Светла. (<i>Vesnický román; Kříž u potoka</i>)	3
12.	Литературните кръгове около алманасите „Рух“ и „Лумир“. Поезия от Йозеф Вацлав Сладек и творчеството на Сватошпук Чех (<i>Písně otroka; романът Разходката на пан Броучек из XV столетие</i>)	3
13.	Поезията на Ярослав Врхлицки. (<i>Zlomky epopoje; Dojmy a rozmary; Okna v bouři</i>)	3
14.	Неоромантизъм. Промени в концепциите за литературата. Жанрът романето и Якуб Арбес. (<i>Svatý Xaverius; Newtonův mozek</i>)	3
15.	Актуализация на чешкото минало и националната история в произведенията на Алоис Ирасек (<i>Старинни чешки легенди и предания Песоглавци; Против всички</i>)	3

Конспект за изпит

№	Въпрос
1	Език в литературата и колективна памет като ключови категории в програмата на чешкото възраждане
2	Езиковата доктрина на Йозеф Юнгман и Йозеф Добровски
3	Жанрът на романтическата балада
4.	Културната география на литературната утопия Славия
5.	Обществената роля на чешката театрална сцена. Йозеф Каетан Тил
6.	Поетика на чешкия литературен романтизъм
7.	Литература и фолклор в творчеството на Божена Немцова
8.	Кратките литературни жанрове в творчеството на Ян Неруда между журналистическата практика и литературността

9.	Дискусијата между „руховци“ и „лумировци“ и техните аргументи в заштита на националната литература
10.	Епическата поезија на Ярослав Врхлицки в контекста на последните десетилетия на чешкиот литературен 19 в.

Библиографија

Основна:

- Павлов, Иван, Тодоров, Величко, Балабанова, Христина, Историја на чешката литература, т. 1, Софија, 1986, т. 2, Софија, 1989
 Česká elektronická knihovna – чешки портал со 1700 стихосбирки, актуализиран 2011 г., <http://www.ceska-poezie.cz/cek/>
 Macura, Vladimír, Znamení zrodu, Praha, 1995
 Пенчева, Анжелина. *Двата дома на жанра*. С., 2003
 Пенчева, Анжелина. *Мост меѓу вселени*. С., 2003
 Чолакова, Жоржета (состав.). *Карел Хинек Маха или Гласът на падналата арфа*. Пловдив, 1993

Допълнителна:

- Чолакова, Жоржета. *Поетика на меланхолијата (Карел Хинек Маха)*. Пловдив, 2019
 Dobiáš, Dalibor, ed. *Rukopisy královédvorský a zelenohorský v kultuře a umění*. Vydání první. Praha: Academia, 2019. 2 svazky (1753 stran)
 Grebeníčková, Růžena - Králík, Oldřich (ed.). *Realita slova Máchova. Sborník pojednání*. Praha, 1967
 Hrabáková, Jaroslava (ed.). *Studie o české literatuře na přelomu století*. Praha, 1991
 Hrbata, Zdeněk (ed.). *Český romantismus v evropském kontextu*. Praha, 1993
 Hrbata, Zdeněk. *Romantismus a Čechy*. Praha, 1999
 Charypar, Michal. *Prameny Máchova Máje: fakta a hypotézy*. Praha: Ústav pro českou literaturu AV ČR, 2018
 Janáčková, Janáčková. *Přehled dějin české literatury 19. století*, I, II. Praha 1990
 Janáčková, Jaroslava. *Stoletou alejí. O české próze minulého věku*. Praha, 1985
 Jedličková, Alice a kol. *Narativní způsoby v české próze 19. století*. Vydání první. Praha: Ústav pro českou literaturu AV ČR, 2022
 Kačer, Miroslav - Otruba, Mojmír, *Tvůrčí cesta J. K. Tyla*. Praha, 1961
 Karel Hynek Mácha. *Osobnost, dílo, ohlas. Sborník k 100. výročí Máchovy smrti*. Praha, 1937
 Kašpar, Jan. *"Onorate l'altissimo poeta!": exemplář Dantovy Božské komedie (1544) z knihovny Jaroslava Vrchlického, jeho dárce Luigi Tonelli a Vrchlického sbírka dantovské literatury*. Praha: Památník národního písemnictví, 2019
 Křivánek, Vladimír. *Býti básníkem v Čechách. Studie a eseje o české poezii od Máchy po dnešek (soubor studií)*. Praha, 1999
 Masaryk, Tomáš G. *Česká otázka, Snahy a tužby národního obrození*. Praha, 1895 (2001)
 Mukařovský, Jan. *Kapitoly z české poetiky III*. Praha, 1948
 Mukařovský, Jan (ed.). *Torso a tajemství Máchova díla*. Praha, 1938
 Novák, Arne. *Přehledné dějiny literatury české, 4. vydání*. Praha, 1995
 Novák, Arne, Česká literatura a národní tradice, uspořádal D. Jeřábek, Blok 1995

Pražák, Albert. *České obrození*. Praha, 1948
Pražák, Albert. *Vlast a národ v českém písemnictví*. Praha, 1940
Příbyl, Marek. *Iluze konstrukcí: (Máchovy literární zápisky)*. Vydání první. Praha: Ústav pro českou literaturu AV ČR, 2021
Pynsent, Robert. *Pátrání po identitě*. Praha, 1996
Šalda, František X. *Kritické projevy. 1-13*. Praha, 1951-1963
Šalda, František X. *Duše a dílo*. Praha, 1912
Vašák, Pavel (ed.). *Prostor a tajemství Máchova díla*. Praha, 1986
Vašák, Pavel (ed.). *Literární pouť Karla Hynka Máchy*. Praha, 2004

Дата: 14.5.2024 г.

Съставил:

доц. д-р Добромир Григоров
гл. ас. д-р Тиха Бончева

Учебната програма е приета с протокол № 6 на ФС на ФСлФ от 11.06.2024 г.